

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis
Expositio**

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quandonam dispensatio est subreptitia, atque adeo invalida? Caput VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

*Illustris Familia conservatio, & merita
Excellentia erga Eccle-
siam.*

23. Hæc, sufficientes etiam causæ sunt; bonum enim, & utile est Ecclesiæ, ut in ipsa conserventur Familiaæ illustræ, & item ii, qui singularia obsequia ei præstant, remuneratio-ne non careant.

Infamia periculum, & scandala.

24. Si, per dispensationem contrahendi Matrimonium cum conjuncto, cesseret periculum, quod fortè patitur fœmina, ne remaneat diffamata, vel cesserent gravia scandala, sufficiens erit causa. Diffamata remaneret, si illa fuisset cognita à consanguineo, vel affini, vel ex frequenti conversatione ora fuisset copula suspicio. Licit hæc posterior minor sit causa, & cum aliqua alia regulariter conjungenda. Scandala sequentur, si probabiliter peccatorum periculum adcesset, ut, si separari vir, & mulier non possent, unde esset incontinentia periculum, vel timor esset, ne perseverarent in concubinam, &c. Vide Sanchez. *a*

a Sanc. I. 8

d. 19. n. 10

Larga Eleemosyna.

25. Summus Pontifex aliquando dispensat in impedimentis, de quibus loquimur, solum ex eo, quod erogetur larga eleemosyna, quam ipse Pontifex applicat operibus piis, & tunc dicitur dispensatio concedi ex nulla causa. Intellige ex nulla causa intinse-cè pertinente ad Matrimonium, nam cæterum jam adest causa extrinseca, nempe ipsa eleemosyna.

26. Quoniam verò id solet concedi divitiis, vel nobilitate præditis; nota Trident. *b* sed. tinum *b* velle, ne concedatur dispensatio in 24. c. 5. de secundo gradu consanguinitatis, vel Affini- Ref. matr. tatis ex copula licita, & nisi magnis Princi- c Coninc. pibus. Nomine autem Principis Sanc. d pud. 33. n. 44. tñt comprehendit omones Titulos; Henriqu. e d Sanc. l. 8. comprehendit omnes personas opulentas, vel d. 19. n. 2. præcipias, ita praxi interpretante rigorem e Henr. I. illum Tridentini.

27. Nota item per hanc occasionem, esse nobilem, verificari, si nobilitas sit ex par-

te Patris, f non verò ex parte Matris solius. *f. Sanc. l. 8.* Est ex principalioribus verificari, si sit val- n. 4. de g potens, & dives. Est denique ex Ma- g Sanc. l. 8. gistris, qua ratione verificetur vide San- demach. b & Conradum. *i* Præterea idem 35. m. 23. Sanch. ibidem explicat: quantum differat, h. Sanc. l. 8. si in Brevi Dispensationis dicatur: Qui ut i Causal afferis, nobilis existis: ab illo: Qui, ut af. di. 12. 1. 22. jeritur, nobilis existis: Vide etiam infra c. 12. c. 1. 22. §. 5. num. 3. Nota denique, esse ex honestis m. 23. familiis, verificari, si familia nullo turpi- k. Conrad. eudinis vitio labore, & sic in praxi vide- in praxi tur Conrado, & posse servari.

C A P U T VIII.

Quandonam Dispensatio est sub-reptitia, atque adeò inva-lida?

1. **S** in libello, quo Oratores, id est, Di-spensandi rogant Pontificem, ut dis-penset in aliquo impedimento (idem dic in petitione cuiuscunq[ue] gratia a quo-cunque Principe, &c.) five data opera, five per errorem taceatur aliiquid, quod erat ex-primum, vel proponatur aliiquid, quod non ita se habet, sicuti proponitur; gratia, seu dispensatio sic concessa dicitur subreptitia, seu, quod pro nobis idem *l* est, obrep-tia. Illa dicitur taciturnitas veri, hæc fallita-tis expressio, utraque nullam reddens, ipso fa-*m. 23. 24. Monit. de comit. volvunt. c. 6.* cto, juxta mox dicenda, dispensationem, seu gratiam. Gratiam, inquam, nam, ut Rescrip-ta Justitiæ, vitio subreptionis infecta nul-la sint, deber præcedere exceptio partis Cujus diversitatis rationem afferit, explicatque recte Sanch. *m*

2. Ut autem explicetur, quandonam hoc *c. 23.* vitium subreptionis adsit; præmitte, cau-sam, oī quam moverit Pontifex, seu Princeps ad aliquam gratiam concedendam, vel esse finalem, vel esse impulsivam.

3. Finalis, quæ etiam dicitur motiva in *n. 10. 24.* casu n. nostro est illa, qua non existente, lege *Tot.* non concederetur gratia, vel concederetur in tr. 23. cum aliqua moderatione e quando enim *c. 10. 24.* gratia cum aliqua moderatione conceditur, o. *Fili.* jam absolute non e conceditur ea, quæ *m. 10. 24.* petitur.

4. Impulsiva est illa, qua non existente, *324.* con-

a Sanc. l. concederetur quidem gratia, & quidem sine
c. à nu. 8. limitatione, sed non tam facile, tam promptu.
Suar. de
rē, tam citō.

Votol. 6. d. His ita explicatis Regula Generalis est, ut,
27. n. 11. Si subreptio sit circa causam finalem, hoc est, si Princeps motus fuit ad concedendam tallem, vel tantam gratiam ex ea causa, quae verē non existit, gratia sit nulla: Si verē sit circa causam impulsivam, hoc est, si Princeps ex ea causa, quae verē non existit, motus solum fuit ad facile, vel citō dandam, valida sit gratia.

5. Adverte tria. Primo, hic locutionem esse de veritate, & falsitate pertinentibus ad gratiam; si enim ad gratiam per se non pertinent, nec connexionem cum gratia, quae pertinet, habeant, illam non vitiant. Exempla duo solent afferri.

Aliquis Clericus malis imbutus moribus petit Beneficium Ecclesiasticum ab Episcopo, tacens ejusmodi suos imprebos mores, & fortē Concubinatum, quae si scivisset Episcopus, Beneficium ipsi non contulisset; consultit tamen, & profectō validē. Rursus Quidam verē pauper postulat à te stipem, cum sit homo improbus, & fortē hæreticus; hec tamen ipse nequaquam parefacit, Eleemosynamq; à te recipit, valide recipit, quamvis, si tu novilles eum, esse hæreticum, omnino retulisses. Ratio autem horum est, quia, tum illius Clerici, tum hujus pauperis delicta, & mores, per se non pertinent ad Beneficium, vel eleemosynæ concessionem; collatio eam Beneficij solum per se respicit habilitatem; eleemosyna indigentiam personæ. Simile quid igitur in casu nostro.

6. Secundo. Quando jus requirit, ut in concessione alicuius gratiæ exprimatur aliqua re circumstantia, vel qualitas, hec profectō, si non exprimatur, etiam si levius momenti sit, subreptitiam facit, atque ad cōdū nullam māritim. Ita colligunt Doctores *b* ex *Sacra d. 1. n. 13. c* Textu, in quo pronunciatur subreptitia *Cofr. T. 1.* concessio beneficij, quia impetrans tacuit, se *Tr. 3. d. 6.* habere Beneficium exiguum, quamvis, si *p. 16. s. 4.* Pontifex id scivisset, cum eadem fere faciliter illud aliud concessisset. Sed, quia id erat *e C. S. mo-* explicandum ex Jure, nunquam re ipsa Pontifex concedere, sine illa expressione præsumitur.

7. Tertiō. Si silentium alicuius veritatis sit solum causa impulsiva concedendi gratiam,

non obstat validitati, quando bona fide illa veritas racetur, ut omnes docerius. At nec obstat, quando mala fide, hoc est, quando eadem solum impulsiva tacetur consulto, ad evitandam difficultatem concessionis a Princeps impetranda, docet *Sanc. d*.

Hec breviter de his universaliter dicta *l. c. nu. 74.* sufficient; Nam, quæ in particulari jamjam dicetur in nostra materia Dispensationum matrimonialium, sive de Taciturnitate veri, sive de Expressione falsi, rem totam, clarius explicabunt.

C A P U T IX.

Taciturnitas veri, quandonam in particulari vitiat Dispensationem?

1. **N**ullo expeditiori modo huic titulo fieri satis potest, quam ea percuriendo, de quibus in nostra re solet esse dubitatio; quod jam aggredior sigillatim.

§. I.

Quando tacetur repulsa, alias data.

2. **T**itius rogavit Pontificem, ut dignaretur, concedere Dispensationem, qua possit ducere v. gr. consanguineam. Pontifex abnuit, repulque Oratorem. Jam, si rursus velit Titius rogare Pontificem, opusne haberet hujusmodi repulsa exponere, immo, & repulsas, si plures oravit, & repulsus plures fuit, ne Dispensatio fortē concedenda, sit subreptitia?

Respondeo, nequaquam e id opus esse, e *Sua. de quia*, qui dictas repulsa facit, neque contra *leg. l. 2. c.* jus ullum facit, neque contra stylum *Curiæ* *22. Sanc. l.* & ex alia parte jam tota, integraque easfa *8. matr. d.* Pontifex aperitur, ut suppono, quam solam *22. nu. 14.* respicit Pontifex, nihil laborando de data *Castrop. T.* repulsa. Idem dic de aliis Principibus, ad *l. tr. 3. d. 6.* quos pertinet gratias concedere, id que etiam, *p. 16. s. 4.* si nova caula non superaddatur, quoquid *n. 1. Dian.* dicat Menochius. *f* Neque enim verum est, *p. 8. tr. 3.* quod ipse assumit, nempe Pontificem, seu ref. *s. 4. a.* Principem, si recordaretur repulsa, gratiam lioscitans, non concessurum, non, inquam, verum est, *f* Menochius, quin immo præsumendum est, concessurum *apud Säch.* facilius ex multiplicatione precum, quibus *l. c.* majus Oratoris desiderium, & fortē major necessitas indicatur.

Vv 3

3. Quid